

**วช.
NRCT**

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

เรื่อง

**การพัฒนาระบบแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว เขตสนับสนุนบริการสุขภาพที่ 9
วิจัยต่อเนื่อง 3 ปี ระหว่างปีงบประมาณ 2559 – 2561**

ดำเนินโครงการโดย

การพัฒนาระบบแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว
WY20.51 ส271ก 2561

B0052408
bib:13399114684

คณะศึกษาระดับปริญญาโท

สุขภาพเขต 9 จังหวัดนครราชสีมา

กันยายน 2561

สารบัญ

เนื้อเรื่อง	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
สารบัญตาราง	
สารบัญรูปภาพ	
สารบัญภาคผนวก	
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความสำคัญของประเด็นการวิจัย	1
2. วัตถุประสงค์	3
3. ขอบเขต	3
3.1 ขอบเขตด้านพื้นที่	3
3.2 ขอบเขตด้านประชากร	3
3.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา	4
3.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา	4
4. นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ	7
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	8
1. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ	8
1.1 ความหมายของรูปแบบ	8
1.2 ประเภทของรูปแบบ	9
1.3 การพัฒนารูปแบบ	10
2. แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ	11
2.1 ความหมายของการส่งเสริมสุขภาพ	11
2.2 หลักการของการส่งเสริมสุขภาพ	12
2.3 กลยุทธ์ในการส่งเสริมสุขภาพ	13
2.4 กระบวนการส่งเสริมสุขภาพ	14
2.5 กลวิธีในการส่งเสริมสุขภาพ	15
2.6 รูปแบบการวัดวิถีชีวิตที่ส่งเสริมสุขภาพ	15

สารบัญ (ต่อ)

เนื้อเรื่อง	หน้า
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม (ต่อ)	
3. แนวคิดแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว	16
4. แนวคิดการประเมินโครงการ	18
4.1 ประเภทการประเมินโครงการ	19
4.2 รูปแบบการประเมินโครงการ	20
4.3 มาตรฐานการประเมินโครงการ	25
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย	30
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	31
1. วิธีดำเนินการวิจัย ระยะที่ 1 วิเคราะห์ระบบ (System Analysis)	31
1.1 การศึกษาบริบทพื้นที่และประชาสัมพันธงานวิจัย	31
1.2 การประชุมพัฒนาเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย	32
1.3 เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ	33
1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ	34
1.5 ประชุมวิเคราะห์/สังเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย	35
1.6 นำเสนอผลการวิจัย	36
1.7 สรุปผลการวิจัยปีที่ 1 และจัดทำเอกสารรายงานการวิจัย	36
2. วิธีดำเนินการวิจัย ระยะที่ 2 ออกแบบระบบ (System Design)	31
2.1 การทบทวนวรรณกรรมและศึกษาสถานการณ์	37
2.2 การกำหนดแนวทางการดำเนินงาน	41
2.3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประเมินงานวิจัยระหว่างดำเนินงาน	43
2.4 การติดตามความก้าวหน้างานวิจัย ในพื้นที่วิจัย	44
2.5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานวิจัย วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย	46
2.6 การสรุปงานวิจัย ระยะที่ 2	46
2.7 การสรุปโครงการวิจัย ระยะที่ 2 และจัดทำรายงานเผยแพร่	47

สารบัญ (ต่อ)

เนื้อเรื่อง	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย (ต่อ)	
3. วิธีดำเนินการวิจัย ระยะที่ 3 การพัฒนาระบบ (System Development)	48
3.1 การทบทวนวรรณกรรมและศึกษาสถานการณ์	48
3.2 การกำหนดแนวทางการดำเนินงาน	51
3.3 การประชุมจัดทำแผนงานการพัฒนาระบบการดูแลสุขภาพครอบครัว ในพื้นที่วิจัย	52
3.4 การดำเนินงานตามแผนงานการพัฒนาระบบการดูแลสุขภาพครอบครัว ในพื้นที่วิจัย	54
3.5 การติดตามประเมินผลการพัฒนาระบบการดูแลสุขภาพครอบครัว ในพื้นที่วิจัย	55
3.6 การประชุมเชิงปฏิบัติการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปงานวิจัย	57
3.7 การประชุมนำเสนอผลงานการวิจัย	59
3.8 การสรุปโครงการวิจัย ระยะที่ 3(ระยะสุดท้าย) และจัดทำรายงานเผยแพร่	61
บทที่ 4 ผลการวิจัย	69
1. ระยะที่ 1 วิเคราะห์ระบบ (System Analysis)	69
1.1 บริบทสภาพพื้นที่ เขตสุขภาพที่ 9	69
1.1.1 แนวคิดการดำเนินงาน "เขตสุขภาพ"	69
1.1.2 เขตสุขภาพที่ 9 นครชัยบุรินทร์	70
1.1.3 สำนักงานสนับสนุนบริการสุขภาพ เขต 9 จังหวัดนครราชสีมา	71
1.2 สถานการณ์การพัฒนาแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว เขตสุขภาพที่ 9	72
1.2.1 การสาธารณสุขมูลฐานกับการพัฒนาศักยภาพ แกนนำสุขภาพ ประจำครอบครัว (กสค.)	72
1.2.2 การพัฒนาศักยภาพแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว (กสค.) ในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 9	74
1.2.3 สถานการณ์การพัฒนาแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว (กสค.) เขตสุขภาพที่ 9	75

สารบัญ (ต่อ)

เนื้อเรื่อง	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย (ต่อ)	
1.2 สถานการณ์การพัฒนาแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว เขตสุขภาพที่ 9(ต่อ)	
1.2.3 สถานการณ์การพัฒนาแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว (กสค.) เขตสุขภาพที่ 9 (ต่อ)	
ส่วนที่ 1 ผลการเก็บรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ	75
1) ผลการสำรวจความคิดเห็นการพัฒนาแกนนำสุขภาพ ประจำครอบครัว ของวิทยากรพี่เลี้ยงจังหวัด/อำเภอ	76
2) ผลการสำรวจและประเมินผลการพัฒนาแกนนำสุขภาพ ประจำครอบครัว ของ อสม.	89
3) ผลการสำรวจและประเมินผลการพัฒนาแกนนำสุขภาพ ประจำครอบครัว ของ กสค.	109
ส่วนที่ 2 ผลการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ	129
2. ระยะที่ 2 ออกแบบระบบ (System Design)	133
2.1 รูปแบบการพัฒนาระบบแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว ตำบลน้ำร่อง	133
2.1.1 ตำบลบัลลังก์ อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา	133
2.1.2 ตำบลสุขไพบูลย์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา	136
2.1.3 ตำบลบ้านแก่ง อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ	138
2.1.4 ตำบลโคกมั่งงอย อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ	140
2.1.5 ตำบลไพศาล อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์	143
2.1.6 ตำบลทะเลเม่นชัย อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์	147
2.1.7 ตำบลโชคเหนือ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์	149
2.1.8 ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์	152
2.2 รูปแบบการพัฒนาระบบแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว ต้นแบบ	155
2.2.1 การพัฒนาและออกแบบ “รูปแบบการพัฒนาระบบแกนนำสุขภาพ ประจำครอบครัว เขตสุขภาพที่ 9 ต้นแบบ”	155
2.2.2 รูปแบบการพัฒนาระบบแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว เขตสุขภาพที่ 9 ต้นแบบ	156

สารบัญ (ต่อ)

เนื้อเรื่อง	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย (ต่อ)	
3. ระยะที่ 3 การพัฒนาระบบ (System Development)	161
3.1 รูปแบบการพัฒนาระบบแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว เขตสุขภาพที่ 9 ต้นแบบ ที่ได้จากการวิจัย ระยะที่ 2 ตามกรอบแนวคิดการวิจัย	161
3.2 การพัฒนารูปแบบระบบแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว เขตสุขภาพที่ 9 ระยะที่ 3 ในพื้นที่นำร่อง 12 พื้นที่	162
3.2.1 ตำบลบัลลังก์ อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา	163
3.2.2 ตำบลสุขไพบูลย์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา	165
3.2.3 ตำบลขามทะเลสอ อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา	167
3.2.4 ตำบลบ้านแก่ง อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ	169
3.2.5 ตำบลโคกมั่งงอย อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ	171
3.2.6 ตำบลกุตุชุมแสง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ	173
3.2.7 ตำบลไพศาล อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์	175
3.2.8 ตำบลทะเลเม่นชัย อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์	177
3.2.9 ตำบลละหานทราย อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์	179
3.2.10 ตำบลโชคเหนือ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์	181
3.2.11 ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์	183
3.2.12 เทศบาลเมืองสุรินทร์ อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุรินทร์	185
3.3 รูปแบบการพัฒนาระบบแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว เขตสุขภาพที่ 9 ที่สมบูรณ์	187

สารบัญ (ต่อ)

เนื้อเรื่อง	หน้า
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ	191
1. สรุปผลการวิจัยวิจัย	191
2. อภิปรายผลการวิจัย	193
3. ปัญหาอุปสรรคการวิจัย	198
4. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	198
4.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป	198
4.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	199
4.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	199
บรรณานุกรม	200
ภาคผนวก	204
ประวัติผู้วิจัย	293